

Visie gemeentelijke bomen in Ooststellingwerf

Inhoud

Inleiding	3
1 Aanleg	5
1.1 Standplaats/omgeving	5
1.2 Groeiplaats	5
1.2.1 Bestaande groeiplaats	5
1.2.2 Nieuwe groeiplaats	6
1.2.3 Speciale groeiplaatsconstructies	6
1.3 Nieuwe boom	6
2 Onderhoud	7
2.1 VTA-inspectie	7
2.2 Snoeien	7
2.2.1 Begripsomschrijving	7
2.2.2 Snoeiwijze	8
2.3 Snoeifrequentie	9
2.3.1 Snoeiplanning	9
2.4 Omgeving	10
2.5 Ziekten en plagen	11
2.6 Overlast van bomen	12
2.7 Boombescherming	13
3 Kappen	14
3.1 Beheerstechnische redenen	14
3.2 Kap is noodzakelijk voor algemeen belang	14
4 Bijlagen	15
4.1 Snoeiplanning 2022 (tekening)	15
4.2 Snoeiplanning 2022 (lijst met straatnamen)	15
4.3 Snoeiplanning A-route 2023-2028 (tekening)	15
4.4 Snoeiplanning A-route 2023-2028 (lijst met straatnamen)	15
4.5 Snoeiplanning B-route 2023-2030 (tekening)	15
4.6 Snoeiplanning B-route 2023-2030 (lijst met straatnamen)	15

Inleiding

Aanleiding

De gemeente Ooststellingwerf is een groene gemeente. Dit komt vooral tot uiting door de vele bomen in dorpen en langs wegen.

Bomen zijn één van de kapitaalgoederen van de gemeente. Om kwalitatief goede bomen te behouden is aandacht en onderhoud noodzakelijk. Goed onderhouden bomen hebben een positieve invloed op de leefbaarheid, veiligheid, vervoer en recreatie.

In de raadsvergadering van 20 oktober 2020 zijn de “Beleidsuitgangspunten gemeentelijke bomen in Ooststellingwerf” datum 28 mei 2020 vastgesteld.

De vastgestelde beleidsuitgangspunten zijn:

Om te komen tot bovengenoemde ambitie zijn de volgende beleidsuitgangspunten opgesteld:

1. Bomen zijn belangrijk voor onze inwoners, bedrijven en recreanten en zorgen voor een aangename leefomgeving.
2. Bij het onderhoud van de gemeentelijke bomen houden we rekening met omgevingsrisico's.
3. De gemeente heeft een gezond bomenareaal dat betaalbaar is.
4. Bij de soortkeuze van nieuwe bomen wordt rekening gehouden met mogelijke overlast.
5. Onveilige situaties met bomen worden zoveel mogelijk voorkomen.
6. Veilige bomen blijven staan tenzij.
7. Bomen op en bij bouwlocaties worden beschermd.
8. Bij het onderhoud van bomen wordt rekening gehouden met omgevingsrisico's.

Tijdens deze raadsvergadering is door Wij Lokaal, StellingwerfPlus en ChristenUnie het volgende amendement ingediend en aangenomen.

“Beslispunt 4: Een beoordeling van de benodigde onderlinge ruimte tussen volwassen bomen maakt deel uit van het onderhoudsplan. Daar waar dit onvoldoende is, wordt in plaats van snoeien gekozen voor het kappen van de benodigde, en bij voorkeur minst gezonde bomen.

De kap zal worden gecompenseerd door het planten van een zelfde aantal bomen elders op gemeentegrond. Uitgangspunt van soortkeuze bij herplant is het realiseren van een veelzijdiger gemeentelijk bomenbestand.”

In dit Uitvoeringsprogramma is aangegeven hoe aan deze beleidsuitgangspunten en het amendement uitvoering wordt gegeven.

Om de beleidsuitgangspunten te koppelen aan de verschillende werkzaamheden is gebruik gemaakt van onderstaande tabel.

Beleidsuitgangspunt	Werkzaamheden			Onderhoud							Kappen
	Aanleg										
	Standplaats/omgeving	Groeiplaats	Nieuwe bomen	VTA inspectie	Snoeien	Snoefrequentie	Standplaats/omgeving	Ziekten en plagen	Overlast van bomen	Boombescherming	
1. Bomen zijn belangrijk voor onze inwoners, bedrijven en recreanten en zorgen voor een aangename leefomgeving.	Dit is het uitgangspunt en er zijn geen uitvoeringstaken aan gekoppeld										
2. Bij het onderhoud van de gemeentelijke bomen houden we rekening met omgevingsrisico's. WETGEVING	x			x	x	x					
3. De gemeente heeft een gezond bomenareaal dat betaalbaar is	Dit is het uitgangspunt en er zijn geen uitvoeringstaken aan gekoppeld										
4. Bij de soortkeuze van nieuwe bomen wordt rekening gehouden met mogelijke overlast.	x	x	x					x			
5. Onveilige situaties met bomen worden zoveel mogelijk voorkomen	x		x	x	x	x	x				
6. Veilige bomen blijven staan tenzij.	x			x	x						x
7. Bomen op en bij bouwlocaties worden beschermd										x	
8. Bij het onderhoud van bomen wordt rekening gehouden met omgevingsrisico's UITVOERING	x										
Aangenomen amendement (herplant bomen)	x	x	x								

1 Aanleg

Om een gezond en betaalbaar bomenareaal te hebben zijn de aspecten genoemd in dit hoofdstuk van belang.

1.1 Standplaats/omgeving

Bij de aanplant van nieuwe bomen is het van belang om de minimale levensverwachting te bepalen. Aan de hand hiervan kan worden bepaald of er een boom van de 1^e, 2^e of 3^e grootte geplant kan worden.

Eindbeeld	Levensverwachting	60 jaar	40 jaar	20 jaar
Kroondiameter		15 mtr	8 mtr	4 mtr
Ondergrondse obstakelvrijruimte (straal)		2,50 mtr	1,50 mtr	1,00 mtr
Doorwortelbare ruimte		25 m ³	10 m ³	5 m ³
Plantafstand		10-15 mtr	6-10 mtr	<= 6 mtr

Bovengenoemde kroondiameter en plantafstand zijn van toepassing op bomen met een bolvormige kroon. Bij zuil- en andere kroonvormen gelden andere maten.

Bij nieuw aan te planten bomen wordt tevens rekening gehouden met het eindbeeld van de boom in relatie met de afstand tot de bebouwing. In hoofdstuk 2.4 "Omgeving" is een tabel met toe te passen afstanden opgenomen.

Ook is de verkeersveiligheid een belangrijk item bij de afweging om wel of geen boom te planten. Er komen situaties voor, zoals in bochten, waar het beter is om geen boom te planten. In dergelijke situaties worden er bosplantsoen geplant in één of meerdere rijen. Dit bosplantsoen doet dan dienst als verkeergeleiding.

1.2 Groeiplaats

*"Better plant a 100 dollar tree in a 200 dollar hole, then a 200 dollar tree in a 100 dollar hole".*¹ Bij het planten van bomen moet er een goede basis zijn. Dit voorkomt een teleurstellend resultaat. Afhankelijk van de standplaats van de boom moet er een keuze worden gemaakt voor de juiste groeiomstandigheden. Deze kan in verschillende vormen voorkomen welke hieronder zijn weergegeven.

1.2.1 Bestaande groeiplaats

Bomen die in een bestaande grond komt te staan hebben een goede start nodig. Het is van belang om de plantplaats (afmeting 1,25x1,25m en 0,60m diep) op te waarderen met voedingsstoffen. Per boom de volgende meststoffen/bodemverbeteraars toepassen.

Meststof/bodemverbeteraar	Hoeveelheid per boom
Kalk (CaCO₃) 100% natuurlijke en CO ₂ neutraal. Neutraliserende waarde: 50	1 kg
Compost Gemengde compost bestaande uit loofboom- en naaldhoutschors en kokosvezels. Organische stof > 20%	50 liter
Bodemverbeteraar Organische bodemverbeteraar bestaande uit een combinatie van organische stof, kalk, zeewier, kleimineralen, gisten, schimmels: Mucor-en Penicillum-soorten, Bacteriën: Actinomyceten Vorm: granulaat	2 kg
Organische meststof (NPK 7-3-6) Samengestelde organische meststof, 65% organische stof, 8% zwavelzuuranhydride, schimmels, bacteriën	2 kg
Organische meststof (NPK 3-10-0) Enkelvoudige organische meststof, 52% organische stof, bacteriën, schimmels	0,5 kg

¹ citaat van boomdeskundige Dr. Alex Shigo

1.2.2 Nieuwe groeiplaats

Op het moment dat de aanwezige grond niet geschikt is om in te planten moet er nieuwe groeiplaats worden toegepast. Afhankelijk van het gebruik van maaiveld/verharding moet de nieuwe groeiplaats aan de volgende eisen voldoen:

Groeiplaats	Open grond	Beperkt belast (trottoirs)	Half verhardingen en parkeerplaatsen
Eigenschap	Gehalte	Gehalte	Gehalte
Wortelonkruiden	0 %	0%	0 %
Droge stofgehalte	> 65 %	> 80 %	> 80 %
M50-cijfer	150 – 350 µm	400 – 675 µm	
D60/D10	< 3,0	< 3	
Gradatie steenfractie			16-32 mm
CBR			> 50%
Volumieke massa (verdicht)			> 1500 kg/m ³
Porie volume			>= 35%
Organische stofgehalte	5 – 10 % ds	3,0 – 5,0 % ds	2,0 - 4,0 %
Lutum	3 – 8 % ds	1 – 4 % ds	3 – 8 % ds
Org. stofgehalte + lutum	8 – 15 % ds	5 – 8 % ds	
Zuurgraad	4,8 - 7,5 pH-KCl	4,8 – 7,5 pH - KCl	5,5 – 7,5 pH – KCl
Waterdoorlatendheid			> 1,67 * 10 ⁻⁵ m/s
Watercapaciteit			> 10 %
Geleidingsvermogen	< 60 mS/m	< 60 mS/m	< 60 mS/m
Chloride-gehalte	< 350 mg/l	< 350 mg/l	< 250 mg/l
Respiratiesnelheid	< 5 mmol O ₂ /kg OS/uur	< 5 mmol O ₂ /kg OS/uur	< 5 mmol O ₂ /kg OS/uur
Koolzure kalk (CaCO ₃)	< 1,5 % ds	< 1,5 % ds	< 1,5 % ds
Fosfaat (P ₂ O ₅)	> 20 mg/100g ds	> 20 mg/100g ds	> 20 mg/100g ds
Kalium (K ₂ O)	> 10 mg/100g ds	> 10 mg/100g ds	> 10 mg/100g ds
Magnesium (MgO)	> 50 mg/kg ds	> 50 mg/kg ds	> 50 mg/kg ds

1.2.3 Speciale groeiplaatsconstructies

Als bovenstaande groeiplaatsen niet voldoende zijn voor nieuwe bomen moet er een speciale groeiplaatsconstructie worden toegepast. Voor een dergelijke constructie is maatwerk noodzakelijk. De nieuw te creëren groeiplaats geeft voldoende waarborgen voor een goede groei van de boom en voldoende stabiliteit voor de verharding.

1.3 Nieuwe boom

Bij het aanplanten van bomen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met het voorkomen van overlast (zie 2.6 Overlast van bomen) van nieuwe bomen. Echter, overlast is persoonlijk. Wat de een als overlast ervaart vindt de ander geen enkel probleem.

Bij nieuwe aanplant van bomen wordt gekeken naar de al aanwezige soorten. Om de kans op grootschalige uitval en of overlast bij ziekten en plagen te verminderen worden meerdere soorten bomen, (bio)diversiteit, in een laan geplant. Hierbij wordt rekening gehouden met de volgende boomeigenschappen: - grootte, - vorm en soort.

Locatie	Boomgrootte	Boomvorm	Boomsoort
Binnen bebouwde kom in woonstraten en bermen	2 ^e en 3 ^e grootte	Smalle kroonvorm	Alle boomsoorten
Binnen bebouwde kom in parken	1 ^e , 2 ^e en 3 ^e grootte	Alle kroonvormen	Alle boomsoorten
Buiten de bebouwde kom	1 ^e en 2 ^e grootte	Passend in het landschap	Passend in het landschap

Uitgangspunt voor de boomsoort is dat deze een positieve bijdrage levert aan de biodiversiteit.

2 Onderhoud

De gemeente Ooststellingwerf heeft veel bomen in dorpen en langs wegen. Deze bomen vormen het groene geraamte van de gemeentelijke openbare ruimte. Om dit groene geraamte te behouden is een vitaal bomenbestand van belang.

2.1 VTA-inspectie

Boomeigenaren hebben te maken met een wettelijke zorgplicht. Om hier aan te voldoen wordt een visuele controle uitgevoerd om de veiligheid van de bomen te beoordelen. De uitkomsten hiervan worden vastgelegd in een beheersysteem.

Alle bomen worden periodiek visueel gecontroleerd. Hiervoor gebruiken we de zogeheten VTA-controle/registratie (Visual Tree Assessment). De VTA-controles worden uitgevoerd door gecertificeerde boomveiligheidscontroleur(s). De gemeente kan deze werkzaamheden in eigen beheer uitvoeren met gecertificeerde medewerkers.

De VTA inspecties worden volgens de onderstaande frequenties uitgevoerd:

Omschrijving	Soort zorgplicht	Inspectie frequentie
Alle gezonde gemeentelijke bomen	Algemene zorgplicht	1x per 3 jaar
Bomen met een verhoogde gevaarzetting (omvang en toestand van de boom in relatie tot de locatie van de boom).	Verhoogde zorgplicht	1x per jaar
Bij uitwendige gebreken of symptomen voor verborgen gebreken die mogelijk gevaar op kunnen leveren.	Onderzoeksplicht	Zo snel mogelijk onderzoeken en indien nodig maatregelen treffen om de risico's te beperken. Vervolgens 1x per jaar inspecteren.

Als uit de boominspecties blijkt dat een boom gevaar oplevert voor de omgeving wordt dit gevaar verholpen door middel van een onderhoudsmaatregel. Veelal bestaat deze maatregel uit het verwijderen van de gevaarzetting zoals o.a. dood hout. Indien op voorhand duidelijk is dat deze maatregel niet het gewenste resultaat geeft wordt overgegaan tot het kappen van de boom. Hierbij wordt rekening gehouden met APV, Wet natuurbescherming en het bestemmingsplan / beheersverordening.

2.2 Snoeien

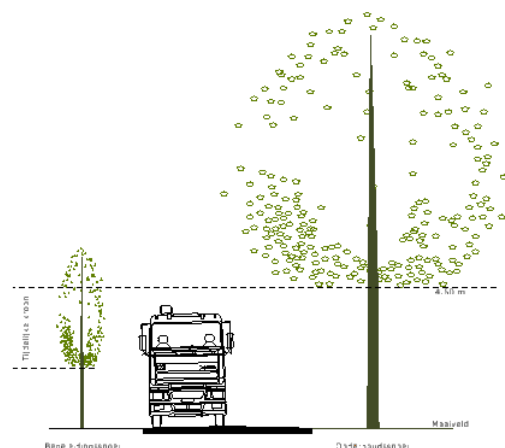
Om onveilige situaties zoveel mogelijk te voorkomen worden bomen onderverdeeld in een 3-tal boomtypen:

- "Niet vrij uitgroeiende boom": boom waarbij de omgeving voorwaarden stelt aan de wijze van snoeien en waarbij een takvrije zone of takvrijstamstuk wordt voorgeschreven.
- "Vrij uitgroeiende boom": boom waarbij de omgeving geen voorwaarden stelt aan de wijze van snoeien en waarbij geen takvrije zone of takvrijstamstuk wordt voorgeschreven.
- Vormboom: boom met een groeiwijze waarbij het snoeien gericht is op een duurzame instandhouding van de gewenste vorm zoals gekandelaberde bomen, knobomen en leibomen.

2.2.1 Begripsomschrijving

Tijdelijke kroon

Kroongedeelte waarvan de takaanzetten aan het stamstuk zitten dat uiteindelijk takvrij moet zijn om het gewenste eindbeeld te krijgen. Voor laan- en straatbomen is het gebruikelijk dat de takvrijestam 6 meter is. Er zijn soorten met waarbij een grotere takvrije stam noodzakelijk is om de gewenste vrije doorrijhoogte van 4,60m te verkrijgen.

Aanvaard boombeeld

Onderhoudssituatie waarbij er geen probleemtakken zijn en waarbij er geen takken in de tijdelijke kroon zijn, waarvan de takdikte gemeten in centimeters meer is dan de ondergrens van de boomhoogteklasse gemeten in meters.

Stam-kroon verhouding

De ideale stam-kroonverhouding van "Niet vrij uitgroeiende bomen" bomen is 1:2 bij jonge bomen mag de verhouding ook 1:1 zijn. Hierbij is de takvrije zone (zie 2.4 Omgeving) maatgevend voor de takvrije stam.

Probleemtakken zijn:

- Afgestorven takken dikker dan 4 cm
- Gebroken takken
- Takken in de takvrije zone
- Takken die onder de gegeven omstandigheden een onveilige toestand creëren of schade, dan wel mechanische onbalans kunnen veroorzaken:
 - Dubbele toppen
 - Zuigers en elleboogtakken
 - Takparen en takkransen
 - Relatief dikke takken

Hiervoor geldt dat probleemtakken hoger in de tijdelijke kroon voorrang hebben boven de normale takken onderin.

Naast de probleemtakken zijn er bij bomen ook takvrije zones. Om schade te voorkomen zijn in deze zones zijn takken niet gewenst. De afstanden van de takvrije zones zijn weergegeven in bijlage 1 "Takvrije zones bij bomen".

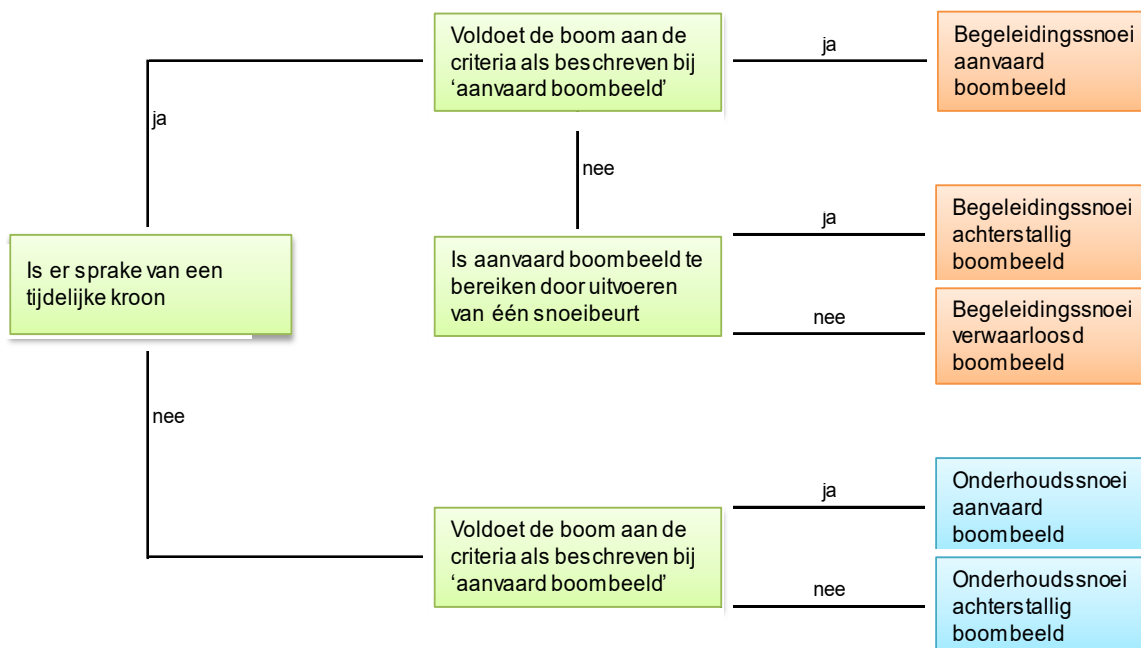
2.2.2 Snoeiwijze

Bij het onderhoud van bomen zijn er 2 snoeiwijzen:

- Begeleidingssnoei
- Onderhoudssnoei

De toe te passen snoeiwijze wordt bepaald aan de hand van onderstaand schema

Stroomschema onderhoudstoestand

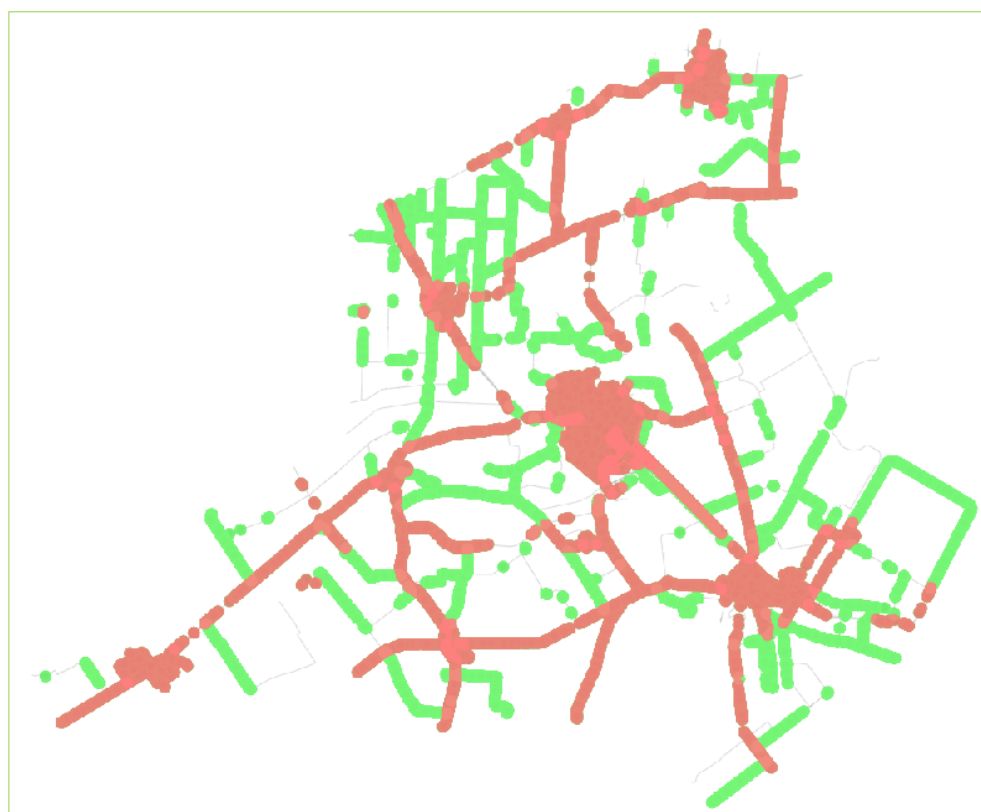

De probleemtakken en takken in de takvrije zones (zie 2.4 Omgeving) worden tijdens regulier snoeironde verwijderd. In de periode tussen de reguliere snoeironde kan het voorkomen dat er toch ongewenste takken worden gesignaleerd. Alleen bij gevaarstelling worden deze takken tussentijds verwijderd.

2.3 Snoeifrequentie

Bij de frequentie van het snoeien van bomen houden we rekening met de omgevingsrisico's. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de standplaats van de boom ten opzicht van de verkeersintensiteit. Het snoeien van de bomen wordt uitgevoerd volgens "Categorisch boombeheer". De snoeifrequenties staan in onderstaande tabel.

Categorie	Omschrijving	Gemiddelde snoeifrequentie ²
A-routes:	Bomen langs wegen, fiets- en voetpaden binnen de bebouwde kom en bomen langs doorgaande wegen buiten de bebouwde kom	1x per 6 jaar
B-routes:	Bomen langs overige wegen buiten de bebouwde kom.	1x per 9 jaar
Vormbomen:	Leibomen, knotbomen en gekandelaberde bomen	1x per 2 jaar
Overige locaties:	Bomen in beplanting.	Bij gevaarstelling

Overzicht A- en B-routes in de gemeente Ooststellingwerf

2.3.1 Snoeiplanning

Aan de hand van het snoeien van laan- en straatbomen in voorgaande jaren is een planning opgesteld voor zowel de A- als B-routes. De meerjarenplanning is per route weergegeven in een tekening en in een lijst met straatnamen. De tekeningen en lijsten zijn weergegeven in de bijlagen. Door omstandigheden kan het voorkomen dat de planning niet gehaald wordt. In de voorkomende gevallen worden de werkzaamheden voor het volgende jaar gestart op de locatie waar deze het voorgaande jaar gestopt is.

² Het beschikbare budget is leidend voor de definitieve snoeifrequentie

2.4 Omgeving

De standplaats van een boom ten opzichte van de omgeving is bepalend voor de takvrije zone. In de onderstaande tabel zijn de takvrije zones per omgevingsonderdeel weergegeven.

TAKVRIJE ZONE	
Niet vrij uitgroeiende bomen	
Onderdeel	Takvrije zone
WEGEN	
Boven wegen	4,60 m
Boven fietspaden	3,50 m
Boven voetpaden	3,50 m
Kunstwerken wegen	2,00 m
Naast wegen	1,00 m
Boven landbouwgronde	4,60 m
BEBOUWING	
Naast bebouwing / gevels	1,50 m
Boven bebouwing (incl. dakkapellen, goten, etc.)	1,50 m
Boven (particuliere) tuinen	3,50 m
VAARWEGEN	
Boven vaarwegen (kanalen, vaarten)	5,00 m
Boven overige vaarwegen	5,00 m
Boven waterschap sloten	5,00 m
Kunstwerken vaarwegen	2,00 m
Boven schouwpaden	3,50 m
Naast vaarwegen en schouwpaden	1,00 m
VERKEERSMEUBILAIR	
Verkeersregelinstantie	1,00 m
Verkeersborden en bewegwijzering	1,00 m
Verlichting	1,00 m
Openbaarvervoer halte	1,00 m
Hekwerken	1,00 m
Overig verkeersmeubilair	1,00 m
BOVENGRONDSE INFRASTRUCTUUR	
Hoogspanningsleidingen	25,00 m
Telefoonmasten / zendmasten	5,00 m
OPENBARE RUIMTE	
Speelvoorzieningen	1,00 m
Jongeren Ontmoeting Plaatsen	1,00 m
Overig straatmeubilair	1,00 m
Verlichting	1,00 m
Hekwerken	1,00 m
Overig meubilair	1,00 m
Openbaar groen	2,50 m
TAKVRIJE ZONE	
Vrij uitgroeiende bomen	
De minimale afmeting van een standplaats voor een vrij uitgroeiende boom is 1,5 keer de te verwachten boomhoogte tot bebouwing, wegen en eventueel obstakels.	

Direct na het snoeien van de bomen moeten zij voldoen aan bovenstaande takvrije zone. In de periode tot de volgende snoeibeurt kan het voorkomen dat de betreffende takvrije zone kleiner is dan in de tabel is aangegeven. Op dat moment is een kleinere takvrije zone geen reden om de bomen te gaan snoeien.

2.5 Ziekten en plagen

De laatste jaren zien we steeds meer ziekten en plagen in de bomen verschijnen. Klimaatveranderingen en transport zorgen voor de verspreiding van boomsoorten. Enkele voorbeelden van ziekten en plagen zijn de eikenprocessierups en de essentaksterfte.

De aanplant van grote hoeveelheden bomen van dezelfde soort (monoculturen) zorgt voor een ideale verspreiding van de ziekten en plagen. Het bomenbestand is daarmee kwetsbaar geworden. Bij het aantreffen van een ziekte of plaag in een boom wordt er gehandeld volgens onderstaande tabel.

Om de kwetsbaarheid te verkleinen is het noodzakelijk om ook bij laan- en straatbomen monoculturen in de toekomst te voorkomen.

Ziekte of plaag	Risico	Bestrijding	Preventieve maatregelen
Eikenprocessierups (Eiken)	Gezondheidsklachten	- Waarschuwen voor de aanwezigheid van eikenprocessierups - Nesten verwijderen	- Gebruik van nematoden bij preventieve bestrijding - Verhogen biodiversiteit tbv natuurlijke vijanden
Essentaksterfte (Essen)	Omgevingsrisico door vallende takken	Niet mogelijk, bij gesignaleerde aantasting de boom verwijderen	
Paardenkastanje-bloedingsziekte (Paardenkastanje)	Omgevingsrisico door vallende takken, Voedingsbodem voor o.a. honing- en oesterzwam	Niet	
Iepziekte (Iep)	Omgevingsrisico, door afsterven van de boom	Niet mogelijk, bij gesignaleerde aantasting de boom verwijderen	Aanplant van resistente iepen
Massaria (Plataan)	Omgevingsrisico, spontane takbreuk	Niet mogelijk	
Watermerkziekte (Wilg)	Omgevingsrisico als gevolg van afbrekende takken	Niet mogelijk	Wilgen gebruiken als knotboom
Wilgenhoutrups (meerdere boomsoorten)	Omgevingsrisico door verslechterende stabiliteit	Niet mogelijk, bij gesignaleerde aantasting de boom verwijderen	Voorkomen stambeschadiging door zorgvuldig te maaien

2.6 Overlast van bomen

Bomen kunnen kennelijke overlast veroorzaken. Veelal is kennelijke overlast geen reden tot het kappen van de boom.

In onderstaande tabel "Toetsingskader afhandeling meldingen" is per kennelijke overlastsoort aangegeven hoe hiermee wordt omgegaan.

Toetsingskader afhandeling meldingen			
Probleem	Maatregel ³	Snoeien	Kappen
Seizoensgebonden overlast			
Allergie	Geen, stuifmeel komt van ver	Nee	Nee
Bladval	Planning bladruimen door Buitendienst publiceren	Nee	Nee
Eikenprocessierups	Bestrijden door nesten weg te halen	Nee	Nee
Honing- en roetdauw	Geen maatregelen treffen, wachten op regenbui	Nee	Nee
Lichte zaden en vruchten	In planning straatreinigen opnemen	Nee	Nee
Zware zaden en vruchten	Geen, bij vervanging aangepaste soortkeuze	Nee	Nee
Overige overlast			
Belemmering uitzicht	Indien mogelijk opkronen met behoud van kroonvorming, bij verkeerstechnisch gevaar direct opkronen	Indien noodzakelijk	Nee
Laaghangende takken	Alleen snoeien indien verkeerstechnisch nodig	Indien noodzakelijk	Nee
Opdrukken verharding	Ophoging van bestrating, soms verantwoorde wortelkap, in ernstige gevallen kappen	n.v.t.	Nee / Ja
Overhangende takken	Indien mogelijk verantwoorde snoei met behoud van kroonvorming	Indien noodzakelijk	Nee
Vallende takken	Bij gevaar takken direct snoeien.	Ja	Nee
Schade aan gebouw of riolering door wortels	Onderzoek plegen, indien mogelijk wortelscherm plaatsen	n.v.t.	Nee / Ja
Schade aan gebouw door takken	Indien mogelijk takken snoeien met behoud van kroonvorming	Indien noodzakelijk	Nee / Ja
Schaduwwerking	Indien nodig: mogelijk verantwoorde snoei met behoud van kroonvorming	Indien noodzakelijk	Nee
Diversen			
Belemmering van de ontvangst voor schotels en antennes of van lichtinval op zonnepanelen	De eigenaar van de schotel, antenne of zonnepaneel dient rekening te houden met bestaande bomen en de groei daarvan.	Nee	Nee
Angst voor omvallende bomen of afvallende takken	Naleven van de zorgplicht, bomen extra controleren	Indien noodzakelijk	Soms
Derving van inkomsten bij agrariërs	Snoeien	Indien noodzakelijk (zie 2.4)	Soms
Overige ervaren hinder	Voorlichting	Nee	Nee

³ Eventueel uit te voeren maatregelen worden binnen de snoeiplanning uitgevoerd.

2.7 Boombescherming

Veel werkzaamheden van zowel woningbouw als in de civiel- en cultuurtechniek bevinden zich in de nabijheid van bomen. Om de bomen op deze locaties te beschermen moet voldaan worden aan de bomenposter "Werken rond bomen" van de vereniging Stadswerk.

De maatvoering van de minimale graafafstand in de binnen de kwetsbare boomzone is aangegeven vanuit het hart van de stamvoet. Om deze leidraad eenvoudiger te kunnen toepassen geldt in Ooststellingwerf dat de betreffende maat gemeten is vanaf de stam.

Alleen met een goedgekeurd werkplan kan hiervan worden afgeweken. Het werkplan moet door een boomdeskundige worden goedgekeurd.

BOMENPOSTER

WERKEN ROND BOMEN

OPSLAG, PARKEREN EN TRANSPORT

Voor opslag, parkeren en transport gelden randvoorwaarden binnen de kwetsbare boomzone. Bijvoorbeeld het plaatsen van drukverdelende rijplaten.

1 Randvoorwaarden moeten worden uitgewerkt in een goedgekeurd Werkplan!

KWETSBARE BOOMZONE

1 Werkzaamheden en de opslag van materiaal en materieel zijn binnen de KWETSBARE BOOMZONE alleen toegestaan MET TOESTEMMING (goedgekeurd Werkplan).

BRONBEMALING EN VERANDERINGEN IN GRONDWATERSTAND

Voor bronbemalingen en veranderingen in de grondwaterstand gelden zowel binnen als buiten de kwetsbare boomzone randvoorwaarden. Bijvoorbeeld het toepassen van een gesloten bronbemaling.

1 Randvoorwaarden moeten worden uitgewerkt in een goedgekeurd Werkplan!

GRAVEN, OPHOGEN EN ANDERE BODEM-BEWERKINGEN

Voor graven, ophogen en bodembewerking gelden randvoorwaarden binnen de kwetsbare boomzone. Bijvoorbeeld minimale graafafstanden en wortelbescherming.

1 Randvoorwaarden moeten worden uitgewerkt in een goedgekeurd Werkplan!

Kabelgoten, mantelbuizen en gestuurd boren bieden soms een goed alternatief. Let bij grond- en graafwerkzaamheden ook op kabels en leidingen (KLIC-melding, WIDN).

RANDVOORWAARDEN EN EISEN

- Plaats een niet-verplaatsbare fysieke bescherming rond de boom (vanaf 10 cm tot minimaal 2 m boven het maaiveld) en markeer deze als beschermd boomgebied.
- Binnen elke kwetsbare boomzone zijn de uitvoering van werkzaamheden en de opslag van materiaal en materieel alleen toegestaan met toestemming via een door de opdrachtgever of directie goedgekeurd Werkplan.
- Binnen elke kwetsbare boomzone gelden randvoorwaarden die uitgewerkt moeten zijn in het goedgekeurde Werkplan. Deze randvoorwaarden worden in de regel opgesteld aan de hand van een Bomen Effect Analyse (BEA).
- Het Werkplan vermeldt gedetailleerd (per boom) wanneer, op welke wijze, volgens welke randvoorwaarden en met welk materieel en welke hulpmiddelen werkzaamheden binnen de kwetsbare boomzone moeten worden uitgevoerd.
- Werkzaamheden mogen de duurzame instandhouding van de boom nooit in gevaar brengen.
- Graafwerkzaamheden binnen de kwetsbare boomzone zijn uitsluitend toegestaan met toestemming via het goedgekeurde Werkplan.

LEIDRAAD MINIMALE GRAAFAFSTANDEN (INDICATIEF)

Stam Ø	Minimale graafafstand vanuit het hart van de stamvoet	Eenzijdige wortelontwikkeling of scheefstaande boom (trekzijde)
20 cm	> 1,25 m	2,0 m
40 cm	> 1,50 m	2,5 m
60 cm	> 1,75 m	3,0 m
80 cm	> 2,25 m	3,5 m
100 cm	> 2,50 m	4,0 m
150 cm	> 3,50 m	5,0 m

1 Kwetsbare boomzone = Kroonprojectie + 1,5 meter

Kijk voor aanvullende informatie over randvoorwaarden en een goedgekeurd Werkplan op: www.bomenposter.nl

VLOEISTOFFEN EN GASSEN

Bodemvreemde gassen en vloeistoffen kunnen grote schade veroorzaken aan de groeiplaats van een boom.

Houd gassen en vloeistoffen, maar ook cementmolens en (water)afvoeren, op grote afstand van de kwetsbare boomzone!

SNOEI-WERKZAAMHEDEN

Het snoeien van bomen is alleen toegestaan met toestemming van de opdrachtgever of directie, ook wanneer er enkel sprake is van een gebroken of beschadigde tak.

Deze uitgave van Stadswerk is tot stand gekomen dankzij:

Kijk voor meer info op www.bomenposter.nl

3 Kappen

Het algemene uitgangspunt voor de gemeentelijke bomen is dat gezonde bomen altijd blijven staan. Echter, er kunnen redenen zijn om bomen te kappen. Als er wel een boom wordt gekapt dan is dat vanwege een beheerstechnische reden of de kap is noodzakelijk voor het algemeen belang.

3.1 Beheerstechnische redenen

Onder beheerstechnische redenen wordt verstaan:

- Inspectie (VTA) wijst uit dat de boom gekapt moet worden, direct of op korte termijn. Bij gevaar wordt direct gekapt.
- Besmettingsgevaar. De boom is aangetast door een besmettelijke ziekte (zoals: iepziekte, watermerkziekte, kastanjabloedingsziekte, essentaksterfte o.i.d.) of een plaag (boktor), waardoor de boom een besmettingsbron is voor andere bomen.
- Onvoldoende stabiliteit. De boom kan een gevaar voor de omgeving zijn.
- Standplaatsverruiming (dunning). De boom veroorzaakt nu of in de nabije toekomst veel concurrentie voor andere bomen en moet worden verwijderd zodat de overgebleven bomen uit kunnen groeien tot vitale volwassen bomen.
- Onevenredig veel onderhoud. Er moet structureel dusdanig veel onderhoud aan de boom worden gepleegd, dat de kosten onevenredig hoog zijn in relatie tot de waarde en functie van de boom.

3.2 Kap is noodzakelijk voor algemeen belang

Ruimtelijke ontwikkelingen zoals renovatie en reconstructiewerkzaamheden kunnen ertoe leiden dat er conflicten ontstaan met de aanwezige boom of bomen. In deze gevallen vindt er een afweging plaats tussen het belang van de ontwikkeling en het behoud van de boom al dan niet met mogelijke aanpassingen. Hierbij spelen de waarde van de boom (bomen) en te verwachten levensduur (≤ 10 jaar) een rol.

Om een boom te kappen moet het algemeen belang groter zijn dan het belang voor het behoud van de boom (bomen) en er moet worden aangetoond dat er geen alternatieve oplossing is voor de kap van de boom (bomen). Alternatieven kunnen worden uitgezocht middels een Bomen Effect Analyse (BEA).

4 Bijlagen

4.1 Snoeiplanning 2022 (tekening)

4.2 Snoeiplanning 2022 (lijst met straatnamen)

4.3 Snoeiplanning A-route 2023-2028 (tekening)

4.4 Snoeiplanning A-route 2023-2028 (lijst met straatnamen)

4.5 Snoeiplanning B-route 2023-2030 (tekening)

4.6 Snoeiplanning B-route 2023-2030 (lijst met straatnamen)